

กระทรวงการคลัง
ถนนพระราม ๖
กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

๒๖ กันยายน ๒๕๕๙

เรื่อง มาตรการส่งเสริมคุณภาพชีวิตเกษตรกรรายย่อย

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. รายละเอียดมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อย ผ่านระบบธนาคารเพื่อการเกษตรและ
สหกรณ์การเกษตร

ด้วยกระทรวงการคลังขอเสนอมาตรการส่งเสริมคุณภาพชีวิตเกษตรกรรายย่อยมาเพื่อ
คณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการ
เสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๑) เรื่องที่ต้องใช้งบประมาณแผ่นดิน
นอกเหนือจากที่ได้รับอนุมัติไว้แล้วตามกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรืองบประมาณ
รายจ่ายเพิ่มเติม ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) กำกับการบริหารกระทรวงการคลังได้
เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

นายกรัฐมนตรีได้มีดำริให้รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) และกระทรวง
การคลังจัดทำมาตรการเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร เนื่องจากที่ผ่านมาเกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบจาก
ปัญหารายได้และราคาผลผลิตทางการเกษตรมีความผันผวน ส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ
ประกอบกับเกษตรกรบางรายเสียชีวิต ขาดสภาพ มีรายได้ไม่เพียงพอต่อการชำระหนี้ หรือส่วนหนึ่งมีอายุมาก
ทำให้ศักยภาพในการทำการเกษตรลดลง ส่งผลให้เกิดปัญหาหนี้ค้างชำระกับธนาคารเพื่อการเกษตรและ
สหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ดังนั้น กระทรวงการคลังเห็นควรให้มีมาตรการส่งเสริมคุณภาพชีวิตเกษตรกร
รายย่อย เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรที่มีรายได้น้อยให้มีรายได้เพียงพอสำหรับการดำรงชีวิต และบรรเทา
ภาระหนี้สินให้กับเกษตรกรที่มีปัญหาหนี้ค้างชำระ และคืนดอกเบี้ยให้กับเกษตรกรที่ชำระดี โดยเรื่องนี้เข้าข่าย
ที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี
พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๑) เรื่องที่ต้องใช้งบประมาณแผ่นดินนอกเหนือจากที่ได้รับอนุมัติไว้แล้วตามกฎหมาย
ว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรืองบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

๒.สาระสำคัญ

มาตรการส่งเสริมคุณภาพชีวิตเกษตรกรรายย่อยซึ่งประกอบด้วย ๒ มาตรการย่อย ได้แก่
มาตรการเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรผู้มีรายได้น้อยที่เข้าร่วมโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ เพื่อเพิ่ม
รายได้ให้แก่เกษตรกรที่มีรายได้น้อยให้มีรายได้เพียงพอสำหรับการดำรงชีวิต และมาตรการช่วยเหลือเกษตรกร

รายย่อย ผ่านระบบ ธ.ก.ส. เพื่อบรรเทาภาระหนี้สินให้กับเกษตรกรที่มีปัญหาหนี้ค้างชำระ และคืนดอกเบี้ยให้กับเกษตรกรที่ชำระดี โดยมีรายละเอียดดังนี้

๒.๑ มาตรการเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรผู้มีรายได้น้อย

มาตรการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรที่มีรายได้น้อยหรือไม่มีรายได้ที่ได้ร่วมโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ เพื่อบรรเทาผลกระทบจากปัญหาราคาพืชผลเกษตรตกต่ำและยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้มีรายได้น้อยในระยะเร่งด่วน

๒.๑.๑ คุณสมบัติของผู้มีสิทธิรับเงินโอน : เป็นเกษตรกรที่ลงทะเบียนในโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐระหว่างวันที่ ๑๕ กรกฎาคม - ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙ ที่ได้รับการตรวจสอบและรับรองเบื้องต้นจากหน่วยงานราชการแล้ว

๒.๑.๒ อัตราเงินโอน จำนวนผู้มีสิทธิ และวงเงินงบประมาณ : ใช้หลักการให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกรที่มีรายได้ต่ำกว่าเส้นความยากจน (๓๐,๐๐๐ บาท/ปี) ในจำนวนที่มากกว่าเกษตรกรที่มีรายได้สูงกว่าเส้นความยากจน โดยมีอัตราเงินโอน จำนวนผู้มีสิทธิ และวงเงินงบประมาณที่ใช้ ดังนี้

เกษตรกรผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ	อัตราเงินโอน (ให้เพียงครั้งเดียว)	ประมาณการจำนวนผู้มีสิทธิ	วงเงินงบประมาณที่ใช้
๑. ผู้ที่ไม่มีรายได้ หรือมีรายได้ไม่เกิน ๓๐,๐๐๐ บาท/ปี	๓,๐๐๐ บาท/คน	๑.๕๑ ล้านคน	๔,๕๓๐ ล้านบาท
๒. ผู้ที่มีรายได้สูงกว่า ๓๐,๐๐๐ บาท/ปี แต่ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท/ปี	๑,๕๐๐ บาท/คน	๑.๓๔ ล้านคน	๒,๐๑๐ ล้านบาท
รวม		๒.๘๕ ล้านคน	๖,๕๔๐ ล้านบาท

๒.๑.๓ วิธีการโอนเงิน : ให้ ธ.ก.ส. โอนเงินเข้าบัญชีให้แก่เกษตรกรตามเกณฑ์ในข้อ

๒.๑.๒

๒.๑.๔ วงเงินงบประมาณ : วงเงินงบประมาณในการดำเนินโครงการไม่เกิน ๖,๕๔๐ ล้านบาท โดยให้เบิกจ่ายจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ในส่วนของงบกลางรายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ทั้งนี้ หากไม่สามารถเบิกจ่ายจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ในส่วนของงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นได้ ให้ ธ.ก.ส. สำรองจ่ายค่าใช้จ่ายดังกล่าวไปก่อนและขอเชยต้นทุนเงินให้กับ ธ.ก.ส. ในอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ ๖ เดือน ประเภทบุคคลธรรมดาของ ๔ ธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ (FDR) บวกร้อยละ ๑ (ปัจจุบันอัตรา FDR เท่ากับร้อยละ ๑.๒๒๕ ต่อปี) โดยให้ ธ.ก.ส. เบิกจ่ายจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

๒.๒ มาตรการช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อย ผ่านระบบ ธ.ก.ส.

มาตรการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อบรรเทาภาระหนี้สินของเกษตรกร ช่วยเหลือเกษตรกรให้กลับมาทำการผลิตต่อไปได้ และสนับสนุนเกษตรกรรุ่นใหม่ที่เป็นทายาทให้เข้ามาทดแทนเกษตรกรรุ่นเก่าที่เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ และคืนกำไรให้กับเกษตรกรที่ชำระดี โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมายเป็นเกษตรกรลูกค้ารายย่อยที่มีหนี้สินต้นเงินกู้รายละไม่เกิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท จำนวนประมาณ ๒,๘๘๗,๐๐๐ ราย หนี้สินจำนวนประมาณ ๓๓๔,๕๒๕ ล้านบาท ดำเนินการตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ - ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑ ทั้งนี้ มาตรการฯ ประกอบด้วย ๓ โครงการ ดังนี้

๒.๒.๑ โครงการปลดปล่อยหนี้สินให้เกษตรกรรายย่อยที่มีเหตุผิดปกติ เช่น เสียชีวิต พิกار ทุพพลภาพ เจ็บป่วยเรื้อรัง มีปัญหาสุขภาพจนไม่สามารถประกอบอาชีพได้ เป็นต้น มีหนี้ค้างชำระ หรือเป็นหนี้ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ จะดำเนินโครงการใน ๒ กรณี ได้แก่

๑) หากไม่มีหลักประกันจำนองและไม่มีทายาทรับช่วงการผลิต

๑.๑) วิธีดำเนินการ : ธ.ก.ส. จะสอบถามสถานะของเกษตรกรและพิจารณา จำหน่ายหนี้เงินกู้ออกจากบัญชีเป็นหนี้สูญ ตามหลักเกณฑ์การจำหน่ายทรัพย์สินประเภทลูกหนี้ออกจากบัญชี เป็นหนี้สูญของ ธ.ก.ส.

๑.๒) เกษตรกรเป้าหมาย : เกษตรกรจำนวนประมาณ ๕๐,๐๐๐ ราย
หนี้สินจำนวนประมาณ ๔,๕๐๐ ล้านบาท

๒) หากมีหลักประกันจำนองและมีทายาทรับช่วงการผลิต

๒.๑) วิธีดำเนินการ : ธ.ก.ส. จะสอบถามข้อมูลเพื่อพิจารณาปรับปรุง โครงสร้างหนี้ให้แก่ทายาทตามศักยภาพ โดยให้ชำระต้นเงินร้อยละ ๕๐ ภายในระยะเวลา ๕ ปี และพักชำระ ต้นเงินเป็นระยะเวลา ๒ ปี คิดดอกเบี้ยเงินกู้ที่ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ในอัตรา Minimum Retail Rate (MRR) (ปัจจุบัน MRR ของ ธ.ก.ส. เท่ากับร้อยละ ๗) ส่วนต้นเงินที่เหลือพร้อมทั้งดอกเบี้ยค้างชำระก่อนเข้าโครงการ ให้พักไว้ เมื่อทายาทชำระหนี้ต้นเงินตามแผนปรับปรุงโครงสร้างหนี้แล้ว ธ.ก.ส. จะลดดอกเบี้ยที่พักไว้ทั้งจำนวน ส่วนต้นเงินที่พักไว้อีกร้อยละ ๕๐ จะพิจารณาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามศักยภาพในภายหลัง

๒.๒) เกษตรกรเป้าหมาย : เกษตรกรจำนวนประมาณ ๘๕,๐๐๐ ราย
หนี้สินจำนวนประมาณ ๑๑,๐๒๕ ล้านบาท

ทั้งนี้ ธ.ก.ส. รับภาระเอง

๒.๒.๒ โครงการปรับปรุงโครงสร้างหนี้และลดภาระหนี้สินให้เกษตรกร ที่มีหนี้ เป็นภาระหนัก มีหนี้ค้างชำระหรือเป็นหนี้ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ จะดำเนินโครงการใน ๒ กรณี ได้แก่

๑) หากเป็นเกษตรกรที่มีอายุตั้งแต่ ๖๐ ปีขึ้นไป และเป็นลูกค้า ธ.ก.ส. มาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๕ ปี และมีทายาทเข้าเป็นลูกค้าแทน

๑.๑) วิธีดำเนินการ : ธ.ก.ส. จะรับทายาทเข้าเป็นลูกค้าแทนเกษตรกรรายเดิม และสอบถามข้อมูลเพื่อพิจารณาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้แก่ทายาทตามศักยภาพ โดยให้ชำระต้นเงินร้อยละ ๕๐ ภายในระยะเวลา ๕ ปี และพักชำระต้นเงินเป็นระยะเวลา ๒ ปี คิดดอกเบี้ยเงินกู้ที่ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ในอัตรา MRR ส่วนต้นเงินที่เหลือพร้อมทั้งดอกเบี้ยค้างชำระก่อนเข้าโครงการให้พักไว้ เมื่อทายาทชำระหนี้ต้นเงินตาม แผนปรับปรุงโครงสร้างหนี้แล้ว ธ.ก.ส. จะลดดอกเบี้ยที่พักไว้จำนวนร้อยละ ๘๐ ส่วนต้นเงินที่พักไว้อีกร้อยละ ๕๐ จะพิจารณาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามศักยภาพในภายหลัง

๑.๒) เกษตรกรเป้าหมาย : เกษตรกรจำนวนประมาณ ๒๐๐,๐๐๐ ราย
หนี้สินจำนวนประมาณ ๑๗,๐๐๐ ล้านบาท

๒) เป็นเกษตรกรที่เป็นลูกค้า ธ.ก.ส. มาแล้วไม่น้อยกว่า ๕ ปี

๒.๑) วิธีดำเนินการ : ธ.ก.ส. จะสอบถามข้อมูลเพื่อพิจารณาปรับปรุง โครงสร้างหนี้ตามศักยภาพ โดยให้ชำระต้นเงินร้อยละ ๕๐ ภายในระยะเวลา ๕ ปี และพักชำระต้นเงินเป็น ระยะเวลา ๒ ปี คิดดอกเบี้ยเงินกู้ที่ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ในอัตรา MRR ส่วนต้นเงินที่เหลือพร้อมทั้งดอกเบี้ย ค้างชำระก่อนเข้าโครงการให้พักไว้ เมื่อชำระหนี้ต้นเงินตามแผนปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ธ.ก.ส. จะลดดอกเบี้ย ที่พักไว้จำนวนร้อยละ ๕๐ ส่วนต้นเงินที่พักไว้อีกร้อยละ ๕๐ จะพิจารณาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามศักยภาพ ในภายหลัง

๒.๒) เกษตรกรเป้าหมาย : เกษตรกรจำนวนประมาณ ๓๕๐,๐๐๐ ราย
หนี้สินจำนวนประมาณ ๓๐,๐๐๐ ล้านบาท

ทั้งนี้ คาดว่า จะมีเกษตรกรและทายาทได้รับการช่วยเหลือด้วยการปรับปรุง
โครงสร้างหนี้และลดภาระหนี้ตามโครงการจำนวน ๒๗๕,๐๐๐ ราย จำนวนดอกเบี้ยที่ลดให้ประมาณ ๑๐,๐๐๐
ล้านบาท โดย ธ.ก.ส. รับภาระเอง

๒.๒.๓ โครงการชำระหนี้มีค้ำประกันเกษตรกรที่ไม่มีปัญหาการชำระหนี้

๑) วิธีดำเนินการ : สำหรับเกษตรกรที่ไม่มีปัญหาการชำระหนี้ ธ.ก.ส. จะคืน
ดอกเบี้ยในส่วนที่ลูกค้าส่งชำระระหว่างวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ – ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ ในอัตราร้อยละ ๓๐
ของจำนวนดอกเบี้ยที่ชำระ โดย ธ.ก.ส. จะนำดอกเบี้ยที่คืนให้ลูกค้ามาลดภาระหนี้โดยตัดเงินต้นให้ลูกค้าในกรณี
ที่มีหนี้คงเหลือ และคืนให้ลูกค้าเป็นเงินสดในกรณีที่ไม่มีหนี้คงเหลือ พร้อมทั้งสนับสนุนสินเชื่อเพื่อเป็นค่าใช้จ่าย
ในครัวเรือนกรณีฉุกเฉินจำเป็น (A-Cash) รายละไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท วงเงินประมาณ ๕๐,๐๐๐ ล้านบาท

๒) เกษตรกรเป้าหมาย : เกษตรกรจำนวนประมาณ ๒,๒๒๒,๐๐๐ ราย หนี้สิน
จำนวนประมาณ ๒๗๒,๐๐๐ ล้านบาท

ทั้งนี้ ขอให้ ธ.ก.ส. สามารถนำค่าใช้จ่ายในการจัดทำโครงการบวกกลับกำไรสุทธิ
เพื่อการคำนวณโบนัสพนักงานได้ และนำค่าใช้จ่ายในการจัดทำโครงการปรับตัวชี้วัดทางการเงินที่เกี่ยวข้องตาม
บันทึกข้อตกลงประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจประจำปีบัญชี ๒๕๕๙ และเพื่อให้สามารถจ่ายแรงจูงใจ
พนักงานในส่วนที่เป็นตัวเงินตามระบบประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจได้ตามผลการประเมิน ประจำปีบัญชี
๒๕๕๙ จึงขอผ่อนคลายมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๖ ในส่วนของการกำหนดวงเงินต่อกำไร
เพื่อการจัดสรรโบนัส ประจำปีบัญชี ๒๕๕๙ รวมทั้งขอให้มีการคำนวณการจ่ายเงินปันผลแก่ผู้ถือหุ้น ธ.ก.ส.
จากกำไรสุทธิและผลประกอบการจริงของ ธ.ก.ส. ประจำปีบัญชี ๒๕๕๙

๓. ข้อเสนอกระทรวงการคลัง

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้ว เห็นควรเสนอคณะรัฐมนตรีดังนี้

๓.๑ พิจารณาให้ความเห็นชอบมาตรการส่งเสริมคุณภาพชีวิตเกษตรกรรายย่อยตามที่เสนอ
ในข้อ ๒

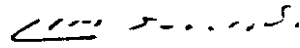
๓.๒ พิจารณาอนุมัติกรอบวงเงินงบประมาณเพื่อดำเนินมาตรการเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร
ผู้มีรายได้น้อยตามที่เสนอในข้อ ๒.๑ วงเงินงบประมาณรวม ๖,๕๔๐ ล้านบาท โดยให้เบิกจ่ายจากงบประมาณ
รายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ในส่วนของงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉิน
หรือจำเป็น ทั้งนี้ หากไม่สามารถเบิกจ่ายจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ในส่วนของ
งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นได้ ให้ ธ.ก.ส. สำรองจ่ายค่าใช้จ่ายดังกล่าวไปก่อน
และชดเชยต้นทุนเงินให้กับ ธ.ก.ส. ในอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ ๖ เดือน ประเภทบุคคลธรรมดาของ ๔ ธนาคาร
พาณิชย์ขนาดใหญ่ (FDR) บวกร้อยละ ๑ (ปัจจุบันอัตรา FDR เท่ากับร้อยละ ๑.๒๒๕ ต่อปี) โดยให้ ธ.ก.ส. เบิกจ่าย
จากงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

๓.๓ พิจารณาให้ความเห็นชอบให้ ธ.ก.ส. สามารถนำค่าใช้จ่ายในการจัดทำโครงการตามข้อ
๒.๒.๓ บวกกลับกำไรสุทธิเพื่อการคำนวณโบนัสพนักงานได้ และนำค่าใช้จ่ายในการจัดทำโครงการปรับตัวชี้วัดทาง
การเงินที่เกี่ยวข้องตามบันทึกข้อตกลงประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจประจำปีบัญชี ๒๕๕๙ และเพื่อให้
สามารถจ่ายแรงจูงใจพนักงานในส่วนที่เป็นตัวเงินตามระบบประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจได้ตามผลการ
ประเมิน ประจำปีบัญชี ๒๕๕๙ จึงขอผ่อนคลายมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๖ ในส่วนของการ

กำหนดวงเงินต่อกำไรเพื่อการจัดสรรโบนัส ประจำปีบัญชี ๒๕๕๔ รวมทั้งขอให้มีการคำนวณการจ่ายเงินปันผลแก่ผู้ถือหุ้น ธ.ก.ส. จากกำไรสุทธิและผลประกอบการจริงของ ธ.ก.ส. ประจำปีบัญชี ๒๕๕๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอภิศักดิ์ ตันติวรวงศ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

สำนักนโยบายระบบการเงินและสถาบันการเงิน

โทร. ๐ ๒๒๗๓ ๙๐๒๐ ต่อ ๓๒๒๙

โทรสาร ๐ ๒๖๑๘ ๓๓๗๔